

Haber Bülteni

Sayı: 128 ISSN 1300-7300

Mayıs 2001

DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 5. TÜRKİYE ŞEHİRCİLİK KONGRESİ BİLDİRİ ANA KONULARI BELİRLENDİ

Türkiye'de çeyrek yüzyıllık bir birikime erişmiş bulunan Dünya Şehircilik Günü ve Haftası etkinlikleri kapsamında, bu yıl 7-8-9 Kasım tarihlerinde Ankara'da, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü ve Odamızın ortak etkinliği olarak düzenlenecek olan 5. Türkiye Şehircilik Kongresi'nin ilk çağrı metni hazırlıkları ve bildiri ana konularının belirlenmesi çalışmaları tamamlandı.

Kongre'de bildiri sunmak isteyenlerden, bildiri özetlerini en geç 20 Temmuz 2001 tarihinde Odamız Genel Merkezinde olacak şekilde; posta, faks yahut elektronik posta yolu ile iletmeleri beklenmektedir. Bildirilerin ise en geç Eylül ayı sonunda Oda Genel Merkezine iletilmesi beklenmektedir. Bildiri özetleri ve bildiriler; Şehir Plancıları Odası Tunus Cad. 50A/13 Kavaklıdere/Ankara adresine posta ile, spo@spo.org.tr adresine E-posta ile ya da (312) 4675408 no'ya faks yolu gönderilebilir.

Kongrenin İlk Çağrı Metni ve Bildiri Ana Konuları 2. ve 3. Sayfada

İSTANBUL ŞUBEDEN HABERLER
8. ve 9. Sayfada

ANKARA ŞUBEDEN HABERLER
7. Sayfada

ANTALYA ŞUBEDEN HABERLER
6. Sayfada

MESLEKLER ARASI İLETİŞİM VE İŞBİRLİĞİ GEREKLİ VE YARARLIDIR

Ortaya çıkış, gelişim süreçleri ve uygulama alanları itibariyle birbirlerine yakın disiplinlerin herbirinin sınırlarının nerede başlayıp nerede bittiği, birbirleriyle örtüşme alanlarının neler olduğu, meslek pratiklerinin işbirliğini gerekli kılmadığı ve nihayet mesleki çıkarların ne tür çatışma alanları doğurduğu ve bu çatışmadan her mesleğe yarar sağlayarak nasıl çıkılacağı, meslekler arası iletişim ve işbirliğini zorunlu kılar. Böyle bir işbirliğinden ülkenin de karlı çıkacağı çok açıktır.

Görüş Yazısı'nın Devamı 10. Sayfada

**595 SAYILI "Yapı Denetimi Hakkında
Kanun Hükmünde Kararname"
ANAYASA MAHKEMESİ'NCE İPTAL
EDİLDİ**

4. Sayfada

**ULUSLARARASI KENTSEL TASARIM
YARIŞMASI HABERİ**

11. Sayfada

**YEREL YÖNETİMLER YASA TASARISI
MECLİS GÜNDEMİNDEN ÇEKİLDİ**

4. Sayfada

**"KEMERALTI YAŞATMA PROJESİ"NE
HALKIN KATILIMI TOPLANTISI YAPILDI**

5. Sayfada

Avrupa Birliği Süreci ve Planlama

Avrupa Birliği temelinde ekonomik bir bütünleşme olmasına karşın diğer (sosyal, kültürel, çevresel, vb.) her türlü politika alanı da Birliğin ekonomik hedefleri çerçevesinde ortak bir tabanda yer almaktadır. Bu politikalar içinde yer alan ortak mekansal politikaların planlama disiplinine ve mekana etkileri, plancuların ve kent araştırmacılarının öncelikli tartışma alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, Birliğin Antlaşma maddelerinde, mevzuat ve yönetmeliklerinde yer alan rekabet kuralları, piyasanın serbestleşmesi, çevre, piyasa temelli enstrümanlar, altyapı konusunda geliştirilen ilkeler, mali kaynakların dağıtımı gibi konuların mekana olan etkileri Avrupa Birliği çerçevesinde getirilen politikaların planlama disiplini içinde değerlendirilmesini kaçınılmaz kılmaktadır.

Avrupa Birliği'nde ortak mekansal politikaların geliştirilmesi ihtiyacı 1980'lerin sonunda gündeme gelmiş, 1990'larda Birliğin öncelikli konuları arasına girmiştir. Avrupa Birliği'nin temel ekonomik vizyonuna uygun olarak çok sektörlü bakış açısı geliştirmek, çatışan hedefleri dengelemek ve karşılıklı olarak uyumlu hedefler koyabilmek için mekana yönelik ortak müdahale stratejilerine duyulan gereksinim sonucu şehir planlama ve arazi kullanımı konuları ilk kez açık bir şekilde 1992 yılında Maastricht Antlaşmasında yer almıştır.. Bu çerçevede geliştirilmesine karar verilen Avrupa Mekansal Gelişme Perspektifi (European Spatial Development Perspective) belgesi 1999 yılında hazırlanmıştır. Ancak Birliğin mekansal planlama konusunda getireceği uyum sorunları sadece bu belgeyle sınırlı olmayıp tüm ekonomik, sosyal, kültürel alanları kapsamakta ve ağırlıklı olarak eğitim konusunu da içermektedir.

Türkiye 1963 yılında Ankara Antlaşması ile başlattığı Avrupa Birliği ile ilişki sürecini Aralık 1999 AB Helsinki Zirvesinde alınan karardan bu yana "aday ülke" sıfatı ile sürdürmektedir. Türkiye'nin aday ülke konumuna gelmesi çeşitli politika alanlarında Avrupa Birliği'ne uyum sorununu da beraberinde getirmiştir. Avrupa Birliği'ne aday ülke olma konumunda, her alanda "yeniden yapılanma" tartışmaları sürdürülmektedir. Bu çerçevede, mekan konusunda çalışan tüm disiplinlerin ve özellikle planlama disiplinin de bu tartışma süreçlerinde yerini alması kaçınılmazdır. Eğer bir yeniden yapılanma söz konusu olacaksa, bu sürecin mekan ve planlamanın lehine etkileyecek yaklaşımları oluşturması gerekmektedir. Bu gereklilikten yola çıkarak, 7-8-9 Kasım 2001 tarihlerinde yapılacak 5. Türkiye Şehircilik Kongresi'nin konusu "Avrupa Birliği Süreci ve Planlama" olarak belirlenmiştir. Avrupa Birliğine katılım sürecine ilişkin tartışmaların ve Türk Hükümeti tarafından hazırlanan "Topluluk Müktesebatına Uyum için Ulusal Program" belgesinde kısa ve orta vadede yer alan taahhütlerin ışığında uyumu öngörülen sistemin daha iyi tanınması ve algılanması gerekliliği ortadadır. Bu çerçevede Kongrenin tartışma konuları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

TEMEL TARTIŞMA KONULARI

1. Kurumsal Yapı ve Örgütlenme:

Avrupa Birliği çerçevesinde gündeme gelen yerel demokrasi, katılım, yönetim, sınır ötesi işbirliği vb. gibi mikro ve makro ölçekte değişkenlik gösteren konuların yasal çerçevelerinin belirlenmesi ve bu çerçevede Türkiye planlama mevzuatının tartışılması,

Avrupa Birliği'nin mekan ve planlama konusunda getirdiği ortak politikalar, örgütlenme ve yasal yaptırımlarının ortaya çıkarılması

Avrupa Birliği asıl, aday ve katılmayı reddeden üye ülkelerin mekan ve planlama pratiklerinin yasal boyutu konusunda deneyimlerinin aktarılması

Meslek alanının örgütlenmesi ve Meslek Odaları.

2. Planlama Eğitimi:

Genel olarak Avrupa Birliği'nin ortak eğitim politikası, ve olanaklarının değerlendirilmesi, üye ülkelerdeki farklılık-benzerlik ve uyum süreçlerinin tartışılması

Avrupa Birliği eğitim politikası, ortaklaştırılan pratikler ve Türkiye'de planlama Hizmetlerin Serbest Dolaşımı – Mesleklerin karşılıklı tanınırlığı

3. Mekansal Planlama ve Sosyo-Mekansal Yapı ve Dönüşüm

Avrupa Birliği asıl, aday ve katılmayı reddeden ye ülkelerin mekan planlama uygulamaları konusunda deneyimlerinin aktarılması ve Türkiye rnekleri ile karşılaştırılması

Avrupa Birliği ve Türkiye'nin mekansal planlama perspektiflerinin birlikte değerlendirilmesi

Avrupa Birliği'nin ortak mekansal stratejileri içinde yer alan sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilir kent, katılımcı planlama, sınırötesi işbirliği ve bölgelerarası eşitlik ilkeleri ve Türkiye pratiği

Avrupa Birliği çerçevesinde kent ve bölge planlama yaklaşımlarının tartışılması

Avrupa Birliği'nin bölgesel ve kentsel eşitsizlikler konusunda getirdiği politikalar çerçevesinde Türkiye'de bölgesel ve kentsel eşitsizlik konusunun incelenmesi

Avrupa Birliği çerçevesinde kültür, eğitim, turizm, evre, enerji, teknoloji konularına yönelik getirilen sektörel politikaların Türkiye'de sosyal yapıya, yaşam kalitesine etkilerinin tartışılmasını ve sosyal uyum sürecinin ana elemanlarının belirlenmesi

4. evre

Avrupa Birliği'nin evre konusunda yaptırımlarının ortaya çıkarılmasını ve Türkiye'nin bu çerçeveye uyumunun sağlanması için öngörülen dönüşümlerin ve Őimdiye kadar geldiği noktanın incelenmesi

Avrupa Birliği'nin en temel yönlendirici ilkesi olan sürdürülebilirlik kavramının Türkiye koşullarında tartışılması ve yönlendirici ilkelerin belirlenmesi

Türkiye'de Yerel Gündem '21 konusunda bugüne kadar edinilen deneyimlerin tartışılması, Avrupa Birliği'ne ye ülkelerdeki deneyimlerle karşılaştırılması

Avrupa Birliği'nin doğal çevrenin, biyolojik ve peyzaj çeşitliliğinin, tehdit altındaki flora ve faunanın korunması ve evre yönetimi konusunda getirdiği yaptırımlar içinde Türk evre politikalarının dönüşüm ilkelerinin tartışılması

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ayda ERAYDIN (ODTÜ)
Prof. Dr. Cemal ARKON (İYTE)
Prof. Dr. Flin BÖLEN (İT)
Prof. Dr. Gönül TANKUT (ODTÜ)
Prof. Dr. İlhan TEKELİ (ODTÜ)
Prof. Dr. Korel GÖYMEN (ODTÜ)
Prof. Dr. Mehmet ÇUBUK (MS)
Prof. Dr. Melih ERSOY (ODTÜ)
Prof. Dr. Murat BELGE (BİLGİ .)
Prof. Dr. Orhan KUNTAY (GAZİ .)
Prof. Dr. Raci BADEMLİ (ODTÜ)
Prof. Dr. Ruşen KELEş (D. AKDENİZ .)
Prof. Dr. Tayfun TANER (DE)
Prof. Dr. Tuğrul ARAT (A HUKUK FAK.)
Prof. Dr. Zekai GÖRGÜLÜ (YILDIZ TEK. .)

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Mehmet OCAKÇI
(İT Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)
Öğr. Gör. Demet EROL
(GAZİ NV. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)
Ar. Gör. Pınar Aypek TÜRKER
(ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)
Ar. Gör. Sırma R. TURGUT
(YILDIZ TEK. NV. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)
Ayşe SMEN
(Toplu Konut İdaresi Başkanlığı)
Eser ATAK
(zrller İdaresi Başkanlığı)
Füsun TAŐKINSU
(İller Bankası Genel Müdürlüğü)
Neşe ÇAKIR
(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı)

YÜRÜTME KURULU

Aynur Y. ÇAKIR Orhan SARIALTUN
Derya KESİK Osman BALABAN
Erhan DEMİRDİZEN Pınar Aypek TÜRKER
Feray SALMAN Yaser GÜNDÜZ
N. Özgür DEMİR

İLETİŞİM ADRESİ

Şehir Plancıları Odası Genel Merkezi
Tunus Cad. 50A/13 Kavaklıdere/ANKARA
Tel: (312) 467 84 43
Fax: (312) 467 54 08
E-posta: spo@spo.org.tr
Web Adresi: www.spo.org.tr

GAZİANTEP TEMSİLCİLİĞİNDE GÖREV DEĞİŞİKLİĞİ

Temsilci Yavuz Selim Ay'ın 13 Kasım 2000 tarihli Oda Yönetim Kurulu kararıyla görevden alınmasıyla boşalan İl Temsilciliği ve Yardımcılıkları için 28 Nisan 2001 tarihinde Gaziantep'te seçimli Temsilcilik toplantısı yapıldı. Oda Genel Sekreterimiz Erhan Demirdizen'in de katıldığı toplantıda Temsilcilik ve yardımcılıkları için birer üye aday oldu. Yapılan oylamanın sonuçları doğrultusunda, Oda Yönetim Kurulu 10.05.2001 tarihli toplantısında, Gaziantep İl Temsilcisi olarak Şükriye Baysal'ı, Temsilci Yardımcılıklarına da Sinan Tütüncüler ve M. Mert Yetkinşekerci'yi atadı.

Üye-Temsilcilik ve Oda ilişkilerinin çeşitli boyutlarıyla ele alındığı toplantıya şu üyelerimiz katıldı: Kemal Özerbaş, Yavuz Selim Ay, F. İrem İlbeyli, İrfan Doğan, Y. İzzettin Turnalar, Zöhre Halavurt, Taha Orhan, Şükriye Baysal, Bülent Çekilmez, Sinan Tütüncüler, M. Mert Yetkinşekerci, Emine Yağmur ve İsmet Şahin. Yine toplantıda yapılan görüşmeler dikkate alınarak, Oda Yönetim Kurulu tarafından, Gaziantep Mesleki Denetim Görevlisi olarak Sinan Tütüncüler atandı. Bu vesileyle, geçmiş dönemde Odamız Gaziantep İl Temsilciliği görevini yürüten Yavuz Selim Ay ile yardımcılıklarını yapan Şükriye Baysal ve Zöhre Halavurt'a özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyor; yeni seçilen ve atanan arkadaşlarımıza da başarılar diliyoruz.

Temsilcilik adresi:

Şükriye Baysal
Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü
Fevzi Çakmak Bulvarı
GAZİANTEP
Tel: 0-342-321 3903/155

595 SAYILI KHK'YA ANAYASA MAHKEMESİNDEN İPTAL KARARI

1999 yılında yaşadığımız depremlerin ardından bir dizi mevzuat değişikliği ve yeni yasal düzenleme gerçekleştirilmişti. Bu düzenlemelerden birisi olan ve kamuoyuna adeta "tek seçenek" olarak sunulan ve savunulan 595 Sayılı "Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname", Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Fazilet Partisinin, anılan kararnamenin 4., 13., 15. Ve 25. Maddelerinin Anayasanın 127. Ve 128. Maddelerine aykırılığı nedeniyle iptali ve yürütmenin durdurulması istemini uygun bulan Anayasa Mahkemesi, 24.05.2001 günlü ve E.2000/35 K.2001/90 sayılı kararı ile 595 Sayılı KHK'yı iptal etti. Karar Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

YEREL YÖNETİMLER YASA TASARISI MECLİS GÜNDEMİNDEN ÇEKİLDİ

20 Nisan 2001 tarihinde Başbakanlık tarafından TBMM'ye sunulan Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı, Mayıs ayı içinde Başbakanlıkça geri çekildi. Basın ve kamuoyu tarafından "reform" olarak nitelenen tasarı, Anayasa'daki "sosyal devlet" anlayışının belediyeçilik alanındaki yansımalarını ortadan kaldırmak ve belediyeleri büyük ölçüde "kent işletmeciliği" birimleri haline getirmeyi amaçlıyordu. Bu doğrultuda, Tasarı, belediyelerin kısıtlı olanaklarla yerine getirmeye çalıştıkları yerel kamu hizmetlerinin piyasa mal ve hizmeti haline getirilmesini öngörüyordu.

1980'li yıllardan itibaren Dünya Bankasınca sağlanan altyapı proje ve yatırım kredilerinde önkoşul olarak ileri sürülen altyapı hizmetlerinin piyasa işleyişi içinde fiyatlandırılarak kullanıcıdan karşılanması, Tasarı ile geliştiriliyordu. Yine Tasarı ile, 3030 Sayılı Yasa kapsamındaki büyükşehir belediyelerinde kurulan su ve kanalizasyon idaresi modeli, bölgesel ölçekte çöp vb. gibi diğer işleri de kapsayacak biçimde yaygınlaştırılıyordu. Tasarı, bu tür hizmetlerin bedelinin belirlenmesini de belediye ile yüklenici arasında yapılacak sözleşmelerin kapsamına alıyordu.

Meclis gündeminden hükümet tarafından çekilen Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı, belediyelerin, kamu finansman ve kredi sisteminin tümüyle ortadan kaldırılmasıyla, hükümet politikasının yerelleşmesi anlamında, dış borçlanma mekanizmasına doğrudan dahil edilmesini öngörüyordu. Dolayısıyla, belediyelerin bankalar ile uluslararası finans kuruluşlarının müşterisi durumuna getirilmesi amaçlanıyordu. Dolayısıyla, GATS Anlaşmasının gerekleri doğrultusunda, "tam mali liberalizasyon" hedefi belediyeleri de kapsamı içine alarak genişletilmiş oluyordu.

Tasarı ile getirilen en önemli düzenlemelerden biri de, hazine (kamu) arazilerinin "satılmak üzere" belediyelere ve özel idarelere devrine ilişkin hükümlerdi. Tasarı ile, belediyelerdeki devlet memuru istihdamının sınırlandırılması suretiyle personel yapısının "esnek" hale getirilmesi, siyasi kadrolar karşısında direncini yitirmiş durumda olan teknik kadroların tümüyle iş güvencesini de tehdit eden düzenlemeler öngörülüyordu.

Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı ile ilgili, Genel-İş, Enerji Yapı Yol-Sen ve KİGEM tarafından hazırlanan ve açıkladığımız konuları içeren bir ortak görüş yazısına Odamız da desteğini duyurdu.

“KEMERALTI YAŞATMA PROJESİ”NE HALKIN KATILIMI TOPLANTISI YAPILDI

İzmir'in tarihi kent merkezi olan Kemeraltı bölgesi için, Konak Belediyesi tarafından Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'ne yaptırılmakta olan, Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmasına ait ön çalışmalarının bir bölümünün sergilenmesi, çalışmalar hakkında bilgi aktarılması ve başta Kemeraltı esnafı olmak üzere, konuya ilgi duyan halk kesimlerinin katılımının sağlanması amacıyla yapılan toplantı 17 Mayıs 2001 tarihinde İzmir Büyükşehir Belediye Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. 1978 yılından bu yana tescilli Kentsel Sit Alanı olan bölgenin, geçmiş tarihlerdeki yapısı, güncel durumu ve sorunları ile geleceğinin tartışıldığı toplantıda tartışmaların büyük bölümü güncel sorunlar üzerinde yoğunlaştı.

Toplantıya konuşmacı olarak, Oda Genel Başkanımız Necati Uyar dışında, Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Prof. Dr. Tayfun Taner, İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Bşk. Yrd. Tankut Ünal, Mimarlar Odası Genel Başkanı Oktay Ekinci, ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdür Yardımcısı Kayhan Kavas katıldı.

Toplantının sabah bölümünde Prof. Dr. Tayfun Taner tarafından, yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirme ve projenin tanıtımı yapıldı. Öğleden sonraki oturumda katılımcılar konuya ilişkin düşüncelerini aktardılar. Toplantının son bölümünde tüm katılımcıların söz almaları ve görüş bildirmelerini amaçlayan Forum bölümü gerçekleştirildi.

Toplantıya, İzmir'de konuya ilgi duyan Meslek Odaları, Sivil Toplum Örgütleri ve Siyasi Partilerin temsilcileri ile değişik kurumlarda çalışan şehir plancıları, mimarlar ve az sayıda da olsa Kemeraltı esnafı katıldı.

Oda başkanı Necati Uyar yürütülen proje hakkında yaptığı değerlendirmelerde; projenin salt koruma planı olarak ele alınamayacağını, planlama alanının aslında metropol bir kentin “merkezi iş alanı” niteliğinde olduğunu, bu nedenle kente yönelik üst ölçekli planlama kararlarından ayrı düşünülmemeyeceğini, bu kapsamda başta İzmir Büyükşehir Belediyesi olmak üzere tüm ilçe Belediyelerin aldıkları diğer planlama kararlarının da bu alanı doğrudan etkileyebileceğini, bu nedenle öncelikle kentin üst ölçekli plan kararlarının verilmesi gerektiğini, ancak İzmir kentinde ve diğer büyük kentlerde başta Nazım Plan çalışmaları olmak üzere üst ölçekli plan çalışmaları yerine “projeci yaklaşımlar”ın tercih edildiğini

belirtti. İzmir kenti içinde değişik kurumlar eliyle sürdürülmekte olan çalışmalarda eksik olan koordinasyonun önemine değinerek, planlama çalışmalarının tek elden ve “kamusal bir yapı içinde” çözülmesi gerektiğini vurguladı. Belediyelerin özellikle ekonomik güçlerini yatırıma dönüştürmede belirli bir programlarının olmadığını sözlerine ekleyen Uyar, kentlerin önceliklerini belirlemede büyük hataların yapıldığını, kısıtlı belediye olanaklarının kamu yararına kullanılmadığını da sözlerine ekledi. Kemeraltı'nın uzun yıllar içinde oluşan ilişkiler bütünü olduğunu söyleyen Uyar, Kemeraltı için en büyük tehlikelerden birinin büyük ölçekli marketler olduğuna değindi. Bu tür marketlere verilen yerel yönetim desteğinin yanlışlığını da dile getirdi. Kemeraltına bir bütün olarak bakıldığında, imalat ile satışın iç içe olduğunun görüleceğini, bu yapıyı bozan kararların Kemeraltı için en büyük tehlike olduğunu vurgulayan Uyar, boşaltılan alanlarda oluşan çöküntüye dikkat çekti.

Konunun meslek alanımız açısından bir diğer önemli yanının yetki sorunu olduğunu söyleyen Uyar, üniversitelerin gerçek işlevlerini yeterince yerine getirip getirmediğinin tartışıldığı, eğitim kalitesinde büyük düşüşlerin yaşandığı, her yıl 400 civarında şehir plancısının mezun edildiği ve işsiz sayısının hızla arttığı, iş olanaklarının kısıtlı olduğu bir ortamda, meslek adamlarını yetiştiren üniversitelerin mezun ettiği öğrencilerin yapması gereken işleri yapıyor olmasından duyduğu rahatsızlığı da dile getirdi. Her kurum ve kuruluşun, özellikle bu konuda eğitim veren kurumların yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere uymasının hukuka saygının ve meslek etiğinin gereği olduğunu vurguladı.

Toplantının son bölümünde söz alan Kemeraltı esnafı da bazı kullanışların bölge dışına çıkartılması kararlarını eleştirerek, dört yıldır bölgenin kullanılmaz durumda olduğunu her geçen gün çoktüğünü belirttiler. Belediyeler tarafından büyük marketlere verilen desteği eleştiren esnaflar, Belediye otobüslerine gideceği yer olarak büyük market isimlerinin yazıldığını, buna karşın Kemeraltına ulaşımın her geçen gün daha da zorlaştırıldığını sözlerine eklediler. Katılım toplantısı adı ile yapılan toplantıya, katılımın neden az olduğu konusu çokça konuşuldu. Katılıma yönelik en çok dikkati çeken görüşler yine bir esnafa ait olanlardı: “50 yıldır sıkıyönetim altında, Sus! Otur! denilen halka, gel katıl diyorsunuz, böyle katılım olmaz, gerçek katılım birlikte üretmekle olur”.

Tartışmalar; Kemeraltının kurtuluşunun, küresel saldırının yerel ayakları, işbirliği, güçbirliği benzeri sermaye oluşumlarında değil, aynı safta yer alan örgütlü ve güçlü esnaf oluşumlarında olduğu şeklinde özetlenebilir.

NÜRNBERG BELEDİYESİNDEN ANTALYA'YA ZİYARET

Kardeş şehir Nürnberg'den kentimize incelemelerde ve fikir alışverişinde bulunmak üzere Büyükşehir Belediyesi'nin misafiri olarak gelen, Nürnberg kenti inşaat-imar ve planlama dairesi başkanı, şehir planlama ve imar konusunda uzman meclis üyesi Prof. Dr. Walter Anderle ile şehir plancıları Orhan Ermergen ve Remzi Sönmez'in konuşmacı olarak katıldıkları "Şehir Planlama ve Gelişimi" konulu toplantı-söyleşi düzenlendi.

Herbert Dombrowsky (Nürnberg Ulaşım Dairesi Başkanı) , Gert Meier (Nürnberg Bld. Gelir ve Vergi Dairesi Müd.), Dr. Rainer Müller (Ulaşım Dairesi Teknik Müd.), Beate Kreis'in (Nürnberg Bld. Dış İlişkiler Müd.) katkılarıyla zenginleşen toplantıda; her iki belediyenin nazım plan yapım süreci, ulaşım alternatifleri, kentlerin sosyo ekonomik yapıları, politikaları ve daha birçok konu hakkında karşılıklı fikir alışverişinde bulunuldu. Toplantının ilgi çekici notlarında birisi, belediye yetkililerinin kentiçi ulaşımın özelleştirilemeyeceği görüşünde olmaları ve bu konu hakkında ciddi kaygılar duymaları oldu. Oldukça yararlı geçen toplantıyı, 19-20 Nisan tarihlerinde belediye ve odalarda düzenlenen planlama ve ulaşım konulu diğer toplantılar takip etti.

ANTALYA KENTİÇİ ULAŞIM SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KONULU PANEL YAPILDI

Makine Mühendisleri Odası Antalya Şubesi'nin yürütücülüğünde, 21-22 Nisan 2001 tarihlerinde Antalya'da "1. Kentiçi Ulaşım ve Trafik Sempozyumu Sergisi ve Antalya Kentiçi Ulaşım Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu panel düzenlendi. Panele Antalya Ulaşım Master Plan yüklenicisi olan odamız üyesi şehir plancısı L.Rifat Türkkân da katılarak, kentin ulaşım master plan çalışmaları hakkında bilgi verdi. Antalya ulaşım sorunlarının tartışıldığı panele katılan belediye başkanları kentin ulaşım sorunlarının ve çözüm yollarının bilindiğini ancak bu konudaki projeleri gerçekleştirebilecek maddi gücün belediyelerde bulunmadığını belirttiler.

KIRMIZI KOT PROJESİ

Antalya Meslek Odaları Eşgüdüm Kurulu tarafından oluşturulan kırmızı kot çalışma komisyonuna odamız adına Ebru Manavoğlu katılmıştır. Kırmızı kot projesinin planlama açısından kentimize sağlayacağı faydalar ve konu hakkındaki oda görüşümüz aşağıda belirtilmektedir.

Son yıllarda Antalya kenti hızlı bir kentleşme sürecine girmiştir. Bu süreçte ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel değişimler mekana yansımakta, hızlı kentleşmeden kaynaklanan darboğazlar zaman zaman kentlilere sıkıntılı anlar yaşatabilmektedir. Planlama süreci; planlama, altyapı projeleri, parselasyon ve uygulama aşamalarını içerir. İmar planlarının kaçınılmaz ekleri olması gereken yol profilleri ve kırmızı kot projeleri maalesef Antalya kenti için mevcut değildir.

Planlama disiplini çerçevesinde kırmızı kot projesi, gelecekte belki de bu sıkıntıları en aza indirmeyi başaracak, kent ve kentliler açısından büyük faydalar sağlayacaktır. Planlama açısından yararları şu şekilde özetlenebilir:

1. Bu yollar altına yerleştirilmesi uygun bulunan teknik altyapının, belirli bir düzende, eğitimde ve standartta yerleştirilmelerine olanak sağlayıp daha güzel, temiz ve gürültüsüz bir kent yaratılmasına imkan verecektir.
2. Kent, bir toplumsal sistem olarak bir işlevler bütünüdür. Birçok öğeden oluşur. Amaç, insanların istek ve gereksinimlerinin optimum düzeyde karşılanmasıdır. Kentlerimiz toprak kullanma biçimleri ile ulaşım ağının birbirini etkilemesi sonucu değişim geçirmekte, bu süreç mekanda dengesizlikler yaratmaktadır. Bu projeye, fiziksel olarak kot farklılığından doğan dengesizlikler ortadan kalkmış olacak ve binalarda kot ve gabari açısından homojenlik sağlanacaktır.
3. Fiziksel planlama çerçevesinde planın uygulanması kolaylaşacak, imar planına aykırı uygulamalar en aza indirilecek, plana aykırı uygulama olduğu takdirde tespiti kolaylaşacaktır.
4. Mevcut altyapının düzenlenmesi ve kent için büyük önemi olan altyapı hizmetlerinin gelecekte doğru planlanması sağlanacaktır. Altyapı tesis edilmeden yapılaşma izni verildiği takdirde (tercih verilmemesidir) yollar mevcutmuş gibi plana uygun ve ileride yapılacak altyapı tesislerine doğru ve ekonomik bağlantı verecek şekilde yapılaşma gerçekleşecektir.

YUKARI ORTA ANADOLU DEPREMLERİ JEOFİZİK TOPLANTISI YAPILDI

28 Nisan 2001 tarihinde, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası ve çeşitli kuruluşların desteğiyle Yozgat'ta gerçekleştirilen "Yukarı Orta Anadolu Depremleri Jeofizik Toplantısı"na, Odamızı temsilen katılan Ankara Şube Başkanı Orhan SARIALTUN, kent planlaması ve kent planlamasının deprem zararlarının azaltılmasındaki önemi, kent planlama yasaları konuları üzerinde bilgilendirmeler yapmıştır.

Deprem özelinde teknik verilerle dayanan tartışmaların yapıldığı toplantıda, jeolojik verilerin kent planlaması sürecine ne derece uyarlandıkları, piyasadaki jeolojik raporların ne derecede güvenilirlik taşıdığı gibi konularda, ŞPO Ankara Şube Başkanı Orhan SARIALTUN açıklamalarda bulunmuştur. Orhan SARIALTUN, yazılan bilimsel raporlara güvenilmesinin zorunluluk olduğunu belirterek, kentlerin aslında bu doğrultunun dışında, oldukça farklı etkenlerle geliştiğini vurgulamak amacıyla aşağıdaki konu başlıkları üzerinde açıklamalarda bulunmuştur.

- Türkiye'de planlama yasaları ve planlama sürecinin tarihçesi
- Herman Jansen'in, 1932'de yaptığı planla, Ankara'da başlayan planlama deneyimi
- 1950'li yıllarda, kente göçle başlayan "Gecekondulaşma" süreci
- 1980 sonrası "İmar Afları" ile gecekonduların rantiyeleştirilmeleri ve aflardan yararlanan diğer kesimlerin profillerinin kente yansması
- Kentlerimizin %70'ine yakın bir bölümünün gecekondu rantiyeleştirilmeleri ve aflar nedeniyle plansız ve çarpık bir biçimde yapılaştığı
- Yetkinin belediyelere devri sonrası oluşan bütçesiz kentleşme politikası ve belediyelerin kentsel arsalarla bütçe açığı kapatan bir kaynak gözüyle bakması süreci (Hükümetlerin bile bütçe açıklarının kapatılmasını sağlamak için kentsel arsa rantından yararlanmaya çalışması)
- 1990'lı yıllardan beri yenileme çalışmaları devam eden mevcut yasanın eleştirisi (Deprem sonrasında yapılan düzenlemelerin, kanserli hastaya aspirin tedavisi niteliğinde olması)
- Planlamayı kentsel rant paylaşımını örgütleyen bir disiplin olarak algılaması ve bir kağıt parçasına indirilmesi

- Kent planlama biliminin çok disiplinli olması gereken yapısına uygun olmaması
- Plan yapım süreçlerinde karşılaşılan çarpıklıklar
- Özel şahıs arazilerinin planlanmasında, şahısların plancıya karşı işveren konumunda olması ile plancının bu noktadaki kamusal görevi
- Kamu adına alınan Düzenleme Ortaklık Paylarının İmar Yasasında zayıf olarak görülmesi
- Kent Plancıları'nın bulunduğu konum
- Kamu Kurumları'ndaki planlama karmaşası
- Belediyeler ve Valilikler
- Turizm Bakanlığı (Turizm Merkezleri)
- Kültür Bakanlığı (Sit alanları, koruma alanları)
- Özel Çevre Koruma Kurumu
- Çevre Bakanlığı (Çevre Düzeni Planları)
- Sanayi Bakanlığı (OSB ve KSS)
- Gerçek bir kent planlama disiplininin uygulanması için gerekli düzenlemeler (Deprem zararlarını azaltıcı planlama nasıl olmalıdır)
- Mevcut yasanın, Kent Plancısı koordinasyonunda, çok disiplinli bir yapıya büründürülmesi
- Bilimsel verilerin toplanıp değerlendirilmesi yerine, süreç içerisinde farklı disiplinlerdeki uzmanların bir arada çalışması
- Sosyo-kültürel girdilerin plana yansımalarının önemsenmesi; böylece standart ve kişiliksiz kentlerin oluşumunun engellenmesi
- Planlamanın kamu eliyle fakat bugün ki yapısı değiştirilerek yapılması, planlama bürolarının bu yapıya uyarlanması (Şehircilik ve Konut Bakanlığı kurulması örneği)
- Kamu Kurumları arasındaki planlama karmaşasının ortadan kaldırılması
- Kamu Kurumları'ndaki plancı kadrosu dağılımının dengeli ve yeterli düzeyde olması.

Oda Genel Merkezimizde bulunan **Kemal Sarp Kütüphanesi** destek ve bağışlarınız ile zenginleşecek. Meslektaşlarımızın ve öğrencilerin yararlanmakta oldukları kütüphanemizin gelişmesi ve içeriğinin zenginleştirilmesi amacıyla Ankara Şubemizin sekreteryasında yürütülen kitap bağış kampanyası devam ediyor.

TAKSİM-YENİKAPI METRO GÜZERGAHI VE METRONUN TARİHİ YARIMADA ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞ HAZIRLANDI

İstanbul I nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu ile 04.04.2001 tarihinde yapılan görüşmeler sonrasında, Taksim-Yenikapı metro güzergahı ve metronun Tarihi Yarımada üzerindeki etkilerine ilişkin şubemiz görüşü sunulmuştur. Yapılan toplantıda söz konusu metro güzergahının Haliç geçişine ilişkin kriterler ile metronun Tarihi Yarımada üzerinde yaratacağı değişiklikler ve ulaşım planlaması, kent planlama ve kentsel dokunun korunması çerçevesinde tartışılmıştır. Bu tartışmalar sonucunda özetle; söz konusu metro hattının Haliç üzerindeki geçişinin Tarihi Yarımada-Haliç-Pera bütününde yaratacağı işlevsel, fiziksel ve özellikle estetik sorunlar ile Metronun Tarihi Yarımada'dan geçmesi durumunda, tarihi ve kültürel varlıkların bu denli yoğunlaştığı bu alanda gelecekte karşılaşılabilecek muhtemel sorunlar üzerinde durulmuştur.

Konunun özellikle Tarihi Yarımada'dan geçecek metro güzergahları ve genel ilkeler açısından incelenmesi neticesinde oluşturulan görüşler aşağıda sunulmaktadır.

İstanbul'un Asya ve Avrupa yakalarındaki raylı sistem ağını bütünleştirmek üzere planlanan Marmaray Projesi kapsamında, doğu yakasındaki devlet demiryolu şebekesinin sıhhileştirilip, geliştirilerek batı yakasındaki Üsküdar-Yenikapı bağlantılı raylı tüp geçiş ile entegre edilmesi düşünülmektedir. Bu proje diğer alternatifler ile karşılaştırıldığında kent planlama ve ulaşım planlaması açısından optimum çözüm olarak görülmektedir. Kentin her iki yakasının metro ile bu şekilde bağlanmasının kent trafiği üzerindeki önemli olumsuzlukları ortadan kaldırılacağı bilinmektedir. İstanbul Ulaşım Master Planı ana kararlarından biri olan bu kararın gerekli önlemler alınıp Tarihi Yarımada ile ilişkileri kurulduğu takdirde, yarımada üzerinde olumsuz etkileri olmayacağı düşünülmektedir.

Marmaray Projesi ve Taksim-Yenikapı hattının Tarihi Yarımada'da yaratacağı en olumsuz etkinin "Transfer Merkezi" olarak planlanan yenikapı bölgesinde olacağı düşünülmektedir. Özellikle Taksim hattının bu noktada Marmaray güzergahı

ile birleşmesi burada oluşacak yoğunluğu arttıracaktır. Bunun önlenmesi amacıyla Taksim güzergahının Marmaray güzergahı ile birleşmesinin, sur dışında, Zeytinburnu bölgesinde planlanmasının daha doğru olacağı öngörülmektedir.

Metro geçişi açısından Tarihi Yarımada'yı etkileyecek önemli değişim, ulaşım talebinin artması şeklinde olmayacaktır. Ulaşım talebi Tarihi Yarımada'daki arazi kullanım kararları sonucunda ortaya çıkacak bir değer olup, metronun olması ya da olmaması durumunda ulaşım talebinde değişim söz konusu olmayacaktır. Ancak söz konusu talebin Yarımada içindeki çıkış noktalarında mekansal organizasyon açısından değişiklik olacaktır. Bu noktada metro istasyonları Tarihi Yarımada'ya giriş kapıları niteliği taşıyan deniz hatları iskeleleri ile belli başlı bazı karayolu bağlantılarının yükünü azaltacaktır. Bu şekilde trafiğin yük dağılımı araçlı trafik açısından daha olumlu kabul edilebilecek bir azalma yaşayacaktır. Diğer yandan metronun istasyon noktalarında emilen ulaşım talebi yeni yoğunluk merkezlerinin oluşmasına neden olacaktır. Bu noktada önemli olan, bu istasyon noktalarının yarımada'nın tarihi ve kültürel değerlerine zarar vermeyecek şekilde konumlandırılması ve kendileri ile birlikte çevrelerinde bu amaca uygun olarak tasarlanmasıdır. Tasarım sürecinde gerekli ulaşım ve planlama kriterleri dikkate alındığında metro durak noktalarının, yarımada'nın niteliklerine zarar vermeyeceği, tersine, oluşacak bu yeni toplanma- dağılıma alanlarının, dikkatli planlandığı takdirde, yarımada'nın ihtiyacı olan kentsel dönüşüm süreçlerine de katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Taksim hattının Haliç üzerinden Tarihi yarımada'ya bağlanması konusunda ise mevcut önerinin, Tarihi Yarımada, Haliç ve Pera bölgeleri dikkate alındığında, kentsel estetik açısından olumsuz etkileri olacağı görülmektedir. Halicin, Tarihi Yarımada'nın bu bölümünde, üçüncü kez bölünmeye çalışılması estetik olduğu kadar kent planlama ilkeleri açısından da olumsuz bulunmaktadır. Bu nedenle metronun Haliç geçişinin yeni bir köprü ile yapılması yerine, tercihen Unkapanı köprüsüne eklenerek, mevcut geçişlerden birinin kullanılması daha uygun görülmektedir.

“İSTANBUL BOĞAZINA III. KÖPRÜ” KONULU RADYO PROGRAMI YAPILDI

ŞPO İstanbul Şube Başkanı **Ahmet Turgut** 24.05.2001 tarihinde Yön FM'de yayınlanan Politeknik adlı programa katılarak İstanbul Boğazında yapılması istenen III. Köprü konusunda açıklamalarda bulundu. **Ahmet Turgut** değerlendirmesinde, III. Köprü'nün İstanbul'un ulaşım sorunlarının çözümüne katkı yapmayacağını, aksine sorunu büyüteceğini savlayarak, İstanbul Ulaşım Planının uygulanması ve bu kapsamda raylı sistemlere olan yatırımın artarak devam etmesinin gerekli olduğunu belirtti.

“İSTANBUL NE KADAR ETKİN YÖNETİLİYOR” KONULU SÖYLEŞİ DÜZENLENDİ

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından düzenlenen ve ŞPO İstanbul Şube Başkanı **Ahmet Turgut**'un konuşmacı olarak katıldığı “İstanbul Ne Kadar Etkin Yönetiliyor” Konulu söyleşi 15.05.2001 tarihinde Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezinde yapıldı.

Ahmet Turgut konuşmasında, İstanbul'un 1580 ve 3030 sayılı yasalar ile yönetilemediği, 73 Belediye ile çok parçalı bir yönetim yapısı sergilediği ve eşgüdümün sağlanamadığı konularında değerlendirmelerde bulundu. Ayrıca İstanbul'un ülke genelinden kaynaklanan bütün olumsuz koşullardan doğrudan etkilendiğine, sorunların çözümünün özellikle ülke bütününde planlama, planlama yönetimi ve metropoliten alan düzenlemeleri ile aranması gerektiğine değindi. Bu kapsamda Şehircilik Bakanlığı kurulması, bu Bakanlığın yürüteceği bir planlama yasası oluşturulması, diğer bütün yasalardaki planlama düzenlemelerinin ve onama kurumlarının ortadan kaldırılması zorunluluğuna dikkat çekti.

İstanbul'un sorunlarına çözüm üretmenin ülke bütününde bütüncül planlama anlayışı oluşturulması ve bölgeler arası dengesizliği ortadan kaldıracak politikalar üretilmesi, yasaların uygulandığı bir düzenin kurulması, kaçak yapı kavramının ortadan kaldırılması, 3030 sayılı yasanın metropoliten alan yönetimini karşılayacak şekilde kapsamlı olarak yeniden düzenlenmesi ve

bu kapsamda İstanbul il sınırlarının bütüncül yönetileceği bir yerel yönetim mekanizmasının kurulması, belediye sayısının azaltılması ve bu kapsamda optimal büyüklüklerde ilçe belediyeleri oluşturularak belde belediyelerinin kaldırılması konularında açıklamalarda bulundu

KENTİÇİ ULAŞIM SEMPOZYUMU YAPILIYOR

ŞPO İstanbul Şubesinde düzenleme kurulunda yer aldığı Kentiçi Ulaşım Sempozyumu, 28-30 Haziran 2001 tarihlerinde Atatürk Kültür Merkezinde gerçekleştirilecek. Kentiçi Ulaşım Sempozyumuna sunulan bildiri özetleri sempozyum Bilim Kurulunda yer alan Arş. Gör. Erbatur Çavuşoğlu, Arş. Gör. Pınar Özden ve Arş. Gör. Kevser Üstündağ tarafından incelendi.

ODAMIZCA AÇILAN DAVALAR HAKKINDA BİLGİLENDİRME

Şubemizin devam eden davalarından biri olan; Ömerli Barajı havza alanlarına ilişkin plan kararları hakkında Büyükşehir Belediyesine açılan dava için bilirkişi gezisi yapılmıştır. Bilirkişi incelemesinde dava dosyasındaki savlarımız, bilirkişi heyetine anlatılmış ve dosyada yer almayan konularda bilirkişi heyeti aydınlatılmıştır.

Beyoğlu Belediyesi ve Büyükşehir Belediyesi'nce hazırlanan ve 12.01.1998 ve 16.01.1998 tarihlerinde onanarak yürürlüğe giren 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları ve 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planlarına karşı odamızca açılan davada 26.07.1999 tarihinde yürütmeyi durdurma kararı, 11.10.1999 tarih ve 1999/1310 sayılı karar ile de, 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı ve 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planlarının iptal kararı verilmiştir. 5. İdare Mahkemesinin iptal kararı İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından temyiz istemiyle Danıştay 6. Dairesine gönderilmiştir. Temyiz edilen dosya ile ilgili olarak 20.02.2001 tarihinde Danıştay 6. Dairesince, 5. İdare Mahkemesinin aldığı kararların yerinde olduğu ve onanması kararı verilmiştir. Odamız her zaman şehircilik ilkeleri ve kamu yararının gözardı edildiği planlama kararları ve uygulamaların takipçisi olacak ve bunların iptali için gerekli çabayı göstermeye devam edecektir.

MESLEKLER ARASI İLETİŞİM VE İŞBİRLİĞİ GEREKLİ VE YARARLIDIR

1. Sayfadan Devam...

Başlangıç olarak meslekleri birbirinden farklı kılan bilimsel ölçütlerin neler olduğunu tanımlamak gerekir. Ayırddedici ölçütler de diyebileceğimiz bu nitelikleri özde üç ana başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar sırasıyla;

1. Kendi alanında meslek pratiğini yürütecek profesyonel meslek adamı yetiştiren lisans düzeyinde eğitim programlarına sahip olması.
2. Birinci nitelikle ilintili olarak söz konusu mesleğin akademik hiyerarşide bir "ana bilim dalı" olarak yer alması.
3. Üçüncü ayırddedici ölçüt ise "ana bilim dalı" olma niteliğinin bir gereği olarak, mesleğin kendine ait kuram veya kuramları, yöntem ve teknikleri ile farklı uygulama konularına sahip olmasıdır.

Mimarlık ve Kent Planlama mesleklerine yukarıda sıralanan ve bu iki mesleği birbirinden farklı kılan ayırddedici ölçütler açısından bakıldığında, bilimsel ve yasal zeminde, ülkemizde ve tüm dünyada, bir netleşmenin bulunduğunu görüyoruz. Burada tartışma konusu olan daha çok "Kentsel Tasarım" alanı ile ilgilidir. Kentsel tasarımın bir meslek pratiği olarak nerede durduğu ise yukarıda sıralanan bilimsel ayırddedici ölçütler açısından ele alındığında iki nokta öne çıkmaktadır.

1. Bunlardan ilki eğitim kurumlarının akademik hiyerarşi sisteminde "Kentsel Tasarım"ın, "Kent Planlama" anabilim dalının altında bir "bilim dalı" olarak yer almasıdır. Başka bir anlatımla kentsel tasarım kent planlamanın bir alt konusudur.
2. İkinci nokta ise çağdaş kentsel tasarım pratiğinden kaynaklanmaktadır. Kentsel tasarım zaman zaman büyük boyutlara da varabilen kent parçalarının tasarım ve uygulama süreçlerinin düzenlenmesi olarak tanımlanmaktadır. Kentsel tasarım tek tek binaların tasarımı değildir. Kentsel tasarım bu binalar arasında yer alan alanlardaki taşıt ulaşım sistemlerinin, otoparkların, meydan ve açık alanların, çeşitli kamu alanlarının vb. alanların hem birbirleriyle hem de üst düzeydeki kent ana planlarıyla ilişkileri kurularak düzenlenmesidir. Bilimsel olarak da hemen bütünüyle kent planlamanın bilimsel yöntem, teknik ve araçların kullandığı görülür.

Doğaldır ki bu tür kent parçalarını düzenlemede birçok bilim ve meslek alanının konu ile doğrudan ilgisi vardır. Bir ulaşım ve trafik mühendisinin, bir mimarın, bir peyzaj mimarının, bir hukukçunun, bir ekonomistin, bir sosyologun, bir doğa bilimcisinin bu tasarım sürecinde yer alması gerekli ve yararlıdır. Sosyal, ekonomik, hukuksal ve teknik açıdan problemleri yeterince ele alınmamış, toplum kesimleriyle uzlaşmaya varmamış bir çizim kentsel tasarım değildir. Kentsel tasarım da tıpkı planlama gibi uygulaması ile bir bütün oluşturur. Kentsel Tasarımı bir resim veya heykel yapar gibi ele almak olsa olsa modası geçmiş, yanlış bir ele alıştır. Ülkemizde Kentsel Tasarım her nedense, belki iyi niyetle, belki eski alışkanlıklardan, belki pay alınacak bir çıkar alan olarak görülmesinden, belki de gerçekten konunun bir mimarlık konusu olduğu sanılmasından kaynaklanan yanlış bir zemin üzerinde sürdürülmeye çalışılmaktadır. Bunun en somut örneği ise bugün İzmir'de Alsancak Liman arkasında yaklaşık 600 hektarlık bir alan düzenlemesini öngören proje yarışmasıdır. Söz konusu alan İzmir'in geleceğe ilişkin makro form'u içerisinde "Merkezi İş Alanı" olarak planlanan çok önemli bir kent parçasıdır. Bu alanın planlaması İ.B.Ş. Belediye ve mücavir alan sınırlarını çok aşar. Metropolitan Bölge'nin ana kenti olan İzmir'in metropolitan etki alanı içerisindeki ilişkilerine dayandırılması gerekir. Hal böyle iken bundan 27 sene önce onaylanmış ve geçerliliğini büyük ölçüde yitirmiş bir nazım plan, günün gereklerine göre revizyonu yapılması gerekirken, bunu yapmayı öncelikle 600 hektarlık büyük ve stratejik bir alanda sözkonusu yarışmayı düzenlemek planlama ilke ve esaslarına ve kamu yararına uyarlık göstermemektedir. Konuyu mesleki hırs ve taassubun, siyasi popülizminin ve ben bilirimciliğin ötesine taşımadığımız sürece İzmir ve Ülke çok şey kaybedecektir. Kordon yolu örneği unutulmamalıdır. Alsancak Limanı gerisi kentsel tasarım yarışmasının meslekler arası işbirliği ve dayanışma sürecini başlatmak için bir ilk adım fırsatı yarattığı görüşümdedir.

Odalar olarak bu fırsatın kullanılmasını dilerim.

Prof. Dr. Cemal ARKON
SPO İzmir Şube Başkanı

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI ETKİNLİKLERİ

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, önümüzdeki aylarda bir dizi seminer düzenleyecektir. Bunların ilki 21-22 Haziran 2001 tarihlerinde düzenlenecek olan "Çevre Mühendisliğinde Bilişim Teknolojileri" semineridir. Seminer, çevre mühendisliğinde bilgisayar destekli tasarımla ilgili yazılımlar, çevresel modeller ve Coğrafi Bilgi Sistemlerinin (GIS) çevre mühendisliği alanındaki uygulamaları hakkında katılımcıları bilgilendirmek amacıyla taşımaktadır. 4-5 Ekim 2001 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan "Arıtma Tesislerinde Ölçme ve Enstrümantasyon" konulu seminerin kapsamı ise; su ve atıksu arıtma tesislerinde yapılan standart analizlerde kullanılan yöntemler ve araçlar, bu alanlardaki yeni teknolojik gelişmeler ve uygulamalar ile su ve atıksu tesislerinde enstrümantasyon, kullanılan araç ve gereçlerin seçimi, bu alanlardaki yeni gelişmeler gibi konulardan oluşmaktadır. Seminer dizisinin sonucusu olan ve 6-7 Aralık 2001 tarihlerinde düzenlenecek "Çevre Yönetim Sistemleri ve Çevre Mevzuatı" seminer, Türkiye'de ISO 14000 ve ISO 14001 belgeleri alan örnek tesislerdeki süreçlere ilişkin bilgilendirme, ÇED uygulamaları ve Türkiye'de bu alanda yaşanan eksiklikler ve öneriler ile Çevre Mevzuatında 2001 değişiklikleri, 2002'ye ilişkin öngörüler gibi çeşitli konuları kapsamaktadır. Seminerlere katılım ücretli olup katılım koşulları ve başvurular hakkında ayrıntılı bilgiye Oda Genel Merkezimizden ya da aşağıdaki iletişim adresinden ulaşılabilir.

İletişim Adresi:

Çevre Mühendisleri Odası Sümer Sok. No: 12 / 8
Kızılay / ANKARA
Web adresi: www.cmo.org.tr
E-mail: ankara@cmo.org.tr
Tel: 0 312 230 41 62, Fax: 0 312 230 41 63

İZMİR LİMAN BÖLGESİ KENTSEL TASARIMI ULUSLARARASI FİKİR YARIŞMASI

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, İzmir Limanı yakın çevresindeki Alsancak-Turan bölgesi için uluslararası kentsel tasarım yarışması düzenlenmektedir. Yarışmada İzmir kenti Alsancak-Turan bölgesinin ticari, yönetsel, kültürel ve dinlenme fonksiyonlarını bir arada bulandıran bir merkez olarak tasarlandığı fikir projelerinin elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Birincilik ödülünün 80.000 ABD Doları olduğu yarışmada katılımcılardan, 1/2500 ölçekli konsept planı, 1/500 ölçekli mekansal düzenleme planı, belediyece verilecek hava fotoğrafı üzerine yapılacak üç boyutlu skeçler, iki "kilit alanın" perspektif görünüşleri ve yazılı rapor istenmektedir.

Yarışmaya katılmak isteyen mimar ve şehir plancılarının; kayıt ücreti olan 150 ABD dolarını aşağıda belirtilen hesaba yatırdıklarını gösterir dekont, mesleği uygulamaya yetkili olduğunu belirten belge ve başvuru formu ile en geç **30 Haziran 2001** tarihine kadar kayıt için başvurmaları gerekiyor. Projelerin ise, en geç 20.11.2001 tarihine kadar gönderilmesi beklenmektedir.

Banka Hesap No:

Vakıflar Bankası İzmir Şubesi
Şube Kodu: 004, Hesap No: 4039146
(Not: Kayıt başvurularındaki kimlik bilgileri ile banka makbuzundaki kimlik bilgilerinin aynı olması zorunludur.)

Ayrıntılı Bilgi İçin:

İzmir Büyükşehir Belediyesi Planlama Müdürlüğü
Konak-İZMİR
Tel: 0 232 483 19 53
Fax: 0 232 425 97 68
E-posta: cturksoy@izmir.bld.gov.tr

BAŞSAĞLIĞI

Odamızın 285 no'lu üyesi ve ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 1979 yılı mezunlarından **Salih Akşit** 30 Nisan 2001 tarihinde vefat etmiştir.

Ailesine, yakınlarına, tüm sevenlerine ve meslek camiamıza başsağlığı dileriz.

ŞPO Yönetim Kurulu ve Yazı Kurulu

TMMOB Şehir Plancıları Odası

Aylık Haber Bülteni

Şehir Plancıları Odası Adına

Sahibi

Necati UYAR

Tunus Cad. 50A/13 K.Dere/ANKARA

Tel: (0312) 4678443

YAZI KURULU:

Osman BALABAN (G.M.)

Aynur Y. ÇAKIR (G.M.)

Erhan DEMİRDİZEN (G.M.)

Başak ERBİL (Ank. Şb.)

Ebru MANAVOĞLU (Ant. Şb.)

Ahmet TURGUT (İst. Şb.)

Necati UYAR (G.M.)

Bülten Üyelere ve Oda Birimlerine
ücretsiz gönderilir.

AYDA BİR YAYINLANIR

Baskı: Yiğit Ofset

Tel: (0312) 4173040

TÜRKİYE'NİN İNTERNETİ TR.NET

1990'lı yılların ikinci yarısı bilişim teknolojilerinin Türkiye'de hızla yaygınlaşmasına tanıklık etmiştir. İnternet bilişim sektörü içinde son yıllarda en çok dikkat çeken konuların başında gelmektedir.

"Türkiye'nin İlk İnternet Servis Sağlayıcısı" olan TR.NET kuruluşundan gelen amatör ruhu kaybetmeden profesyonel hizmet anlayışı ve deneyimli kadrosu ile uzun yıllardır Türkiye'nin kurumsal İnternet sektörüne yön vermektedir.

Kuruluşunda olduğu gibi sonraki çalışmalarında da birçok ilke imza atmış olan TR.NET 2000 yılı Nisan ayında çoğunluk hissesinin Vakıfbank tarafından satın alınması ile geniş çaplı yatırımlar sürecine girmiş; bugün Türkiye'ye hesaplı, kaliteli ve güvenli İnternet erişim hizmeti vermeye hazır hale gelmiştir. Bu altyapı çalışmaları ile TR.NET İnternet bağlantı hızını toplanda 76 Mbps hızına çıkarmıştır.

TR.NET'in Ankara Merkez ofisi üzerinden 34 Mbps TTNET ve 10 Mbps UYDU, İstanbul Şişli ofisi üzerinden 34 Mbps TTNET İnternet bağlantısı bulunmaktadır.

TR.NET, ERE üzerinden sağlamış olduğu uydu ile İnternet bağlantısını birkaç aylık bir çalışma sonunda 34 Mbps hızına yükseltecektir.

TR.NET altyapı yatırım çalışmaları çerçevesinde sadece İnternet bağlantı hızını arttırmakla kalmamış TTNET'in hizmet vermekte olduğu Türkiye'nin yedi bölgesinde POP noktalarını kurmaya başlamıştır. TR.NET altyapı çalışmalarının tamamlanmasının akabinde Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Samsun, Erzurum illerinde on ofisi üzerinden Kiralık Hat, Frame Relay ve X25 hizmeti verecektir. Ayrıca oluşturulan altyapı bu ofisler üzerinden tüm Türkiye'de VPN hizmeti verilebilecek hale gelecektir.

TR.NET Ankara, İstanbul ve İzmir'deki dört merkez ofisinin altyapısını 622 Mbps, Adana, Bursa, Samsun ve Erzurum illerindeki ofislerinin altyapısını ise 155 Mbps hızındaki fiber optik hatlar ile sağlamıştır. Dört büyük TR.NET ofisinin bulunduğu Ankara, İstanbul ve İzmir illeri birbirlerine aktif yedeklemeli olarak bağlıdır. Bu ofislerde ayrıca Türk Telekom tarafından kullanılmakta olan üç data şebekesinin de bağlantı noktası mevcuttur (Alcatel, NewBridge ve DXX). Adana, Bursa, Erzurum ve Samsun TR.NET ofisleri İstanbul ve Ankara TR.NET merkez ofislerine bağlıdırlar ve bu iller İnternet erişimlerini Ankara ve İstanbul merkez ofisleri üzerinden sağlamaktadırlar.

TR.NET sürekli takip edilen istatikleri ile omurga bağlantılarında herhangi bir sıkışıklık yaşanmasına imkan vermemektedir. TR.NET'in herhangi bir sorunun yaşanmasına mahal vermeden hatlarını arttırabilecek altyapısı kurulu bulunmaktadır.

Bir Vakıfbank iştiraki olan TR.NET'in Kurumsal İnternet Erişimlerine yönelik ayrıntılı bilgileri +90 (312) 295 9200 numaralı telefondan Satış Temsilcilerimizle görüşerek veya hizmetler hakkında daha ayrıntılı bilgi istediğinizi içeren bir dökümanı e-posta olarak sales@tr.net adresine veya faks olarak +90 (312) 295 9090 numaraya göndererek alabilirsiniz.

TR.NET tüm İnternet hizmetlerinin sunulduğu ilk İnternet kafesini Club TR.NET 06 adıyla Ankara Tunalı Hilmi Caddesinde 30 Ekim 2000 tarihinde açmıştır. İstanbul ve diğer illerde de yeni İnternet kafeler açılacaktır. Club TR.NET 06'da Vakıfbank 724 İnternet Bankacılığı üyelerine ücretsiz olarak özel bir bölümde hizmet sunulmaktadır.